

SZEMLE

Szív Ernő

BÉCSI TEMETÉS

A meghívót a Por és Hamu Restaurantba címezték, és Doktor Feketefekete felesége adta át, kedden délelőtt, fél tízkor, és bal kézzel. Néha olyan szépnek láttam ezt az asszonyt, hogy nem volt kedvem tovább élni. Vagy nem is az, hogy szépnek láttam, hanem azt képzeljük el, mindegy, valaki a társaságból képzelje el, hogy alvás előtt egy ceruzát dug a nagy lába ujjá és a második lábujja közé, puha, fekete grafit, és azt ki lehet lopni, kicsit lehet rajzolni és írni, majd vissza lehet illeszteni az írót a helyére.

És ő aztán mivel, na mivel kezdi a reggelt? Hát persze, megnézi a ceruzát, és hegyezéssel kezdi a reggelt!

Északon gyémántot törnek, keleten dalolva lopják az ezüstöt, egy icipici grúz lány elefántokat gyilkol a copfjával, megfojtja őket, aztán lefekszik, és a fülükkel takarózik. Phú, hogy a grúz gyereklánycopfok milyen szörnyűségekre képesek!

Renáta meghalt, mint egy kicsi, szomorú mondat.

—Elmegy?— kérdezte az asszony, Doktor Feketefekete felesége, és kis melle fölött megremegett a köténye, én meg arra gondoltam, ha kérés nélkül önt valami töményt, el kell mennem az eseményre. Istenem, hát nem is adott poharat, a polcra vette le a grúz konyakosüveget.

— Én is szerettem Renátát — mondta.

A meghívó így szól:

„Tisztelt Uram, kedves Barátom, ez úton szeretettel várom a temetésekre, mely a bécsi Grúz Temetőben lesz 2008. április 11-én! A ma dívó szokásoktól eltérően koporsós temetés lesz. Talán lesz ellentemetés, és befolyásolhatják a közhangulatot holmi bértüntető is, de maga ne törődjön ezzel. Erősen várom, sőt elvárom, hogy utolsó utamra elkísérjen!”

Megéltem én már sokféle temetést, kőfejtőben a csárdát, de még a szomszédos hőerőművet is fellobogózták. Miszter Jonny Bendegúz, aki a saját temetéséről szökött meg, duplafenekű koporsóból, illetve sírásó-

nak öltözött, s úgy sétált ki a temetőkertből, mint egy könnyűvérű vándorszínész. Egyszer Prágában kisebb halottakért tüntettek a sírásók, legyenek kisebbek, könnyebb súlyúak, alacsonyabbak a halottak, azt hiszem, egy cirkuszgizgató hullája verte ki a biztosítékot, kétszázhuszonnyolc centi volt, ötvennyolcas lábbal, a koporsót ki kellett toldani, a sír is rövidnek bizonyult, ráadásul a temetés napján esett, így aztán nem csoda, hogy a Bronskibeat is exkluzív koncertet adott aznap este a Hradzsínban. Néhány hete pedig Budapesten volt egy nacionalista tüntetés, meghalt egy híres magyar, a tüntetők azt követelték, hogy a magyarok ne haljanak meg, vagy ha meghalnak is, két-három napon belül legyen magyar feltámadás. Himnusz, korhatár szerinti megfélemlítés, rasszista szájmasszázs. Ezt, mondjuk, tényleg lehet követelni, úgy értem, a magyar feltámadást.

Kijöttem a restaurantból, és azt vettem észre, hogy valami nincsen rendben a világgal, mert eső, mert szél, mert gyász. Miért is lenne rendben, amikor Renáta nincs többé?! Az a gyász, hogy megtudod, örökké hiányozni fog. És amikor hiányzik, az már nem gyász, rosszabb.

Utaztam Bécsbe, temetésre, szörnyű április.

A temetésre jegyeket is osztottak, nekem persze meghívóm volt, könnyen átjutottam a cintányéros kordonon, második sor, balszél, itt fogok állni, itt találkozik arcommal a szél, na és a bécsi temetőkből vannak zsebkendőárusok is vagy a bérzsebkendősök, kék, fehér vagy piros zsebkendőket bérelsz, és aztán egy félkarú fekete fiú összeszedi őket.

Renátát, akit aznap temettünk, régóta ismertem.

A néni magányosan élt egy tűzdiófás kertben, az volt a legszebb, amikor érett a dió, s a koppanásokból, az ágak recsenéséből zene lett, vagy a szél, mely a hegyekből szakadt le, néha ködöt terelt be a birtokra, de olyan sűrű, tejes gomolygást, hogy kicsi késekkel emberalakokat lehetett karcolni a légtérben, ilyenkor mindig lerajzoltam Renátát, aki soha nem ment férjhez, vagy ha igen, olyan régen történt, hogy nem emlékezett már rá senki, ő sem. Persze volt néhány fényképe egy furcsa, magas, kalapos férfiről, ő ott állt mellette fiatalon, mosolygott, fodrot vetett a szoknyájára. Miféle férfi lehet az, akire még az ölnök se emlékszik, de a nyelvhegyen marad egy szó, akár egy kismadár, csak már soha nem száll el?! Lassú, megfontolt férfi lehetett, jóban van a bérszámfejtőkkel.

Sokat sétáltunk Renátával, aki, ahogy öregedett, úgy lett mind vidámabb, egy valóságos fényes délelőttön öt templomtornyot számoltunk meg a közeli bekötőútnál, hatvan éve kozákok táncoltak itt

egy német tiszt holtteste körül, öt csillogó, elnyúló ezüstkupola, az egyikről később kiderült, hamis templom, hitkalandorok állították, akik imát, gyónást és szentségeket loptak Európa-szerte. Renáta meghalt, hangosabbak a seregélyek.

Elég jól értek a bécsi temetésekhez. Egyszer egy prefektus ceremóniáján én adagoltam a marcipánpetárdákat. Egy szőke, tüdőbeteg főnövér utolsó útjára mindenki Mozartnak öltözött, egy irigy, sértett rokon Beethovent játszott, őt hamar elvezették.

Egyik utolsó burgenlandi sétánkon, aranyló őszenben, amikor csendesebben lüktetnek a szörnyű fekélyek, és az ember szinte büszke a szívritmuszavarára, Renáta azt mondta, ha ő meghal, többé nem érintetik. Próbaképp megfogtam a karját, könnyű madárcsont, lötyög rajta a bőr, és én lehettem volna a férje, a fia vagy a szeretője, de nekem csak annyi adatott, hogy néha sétálhattam az oldalán, számolhattam vele a templomtornyokat, szédült méhecskéket szedgettem a hajából, és néha, vagy talán nem is oly ritkán, írtam neki verset, novellát és lektori jelentéseket mások haláláról és temetéséről. Renáta nemhiába hívott meg. Azt persze el tudtam képzelni, hogy a rózsakertes öregek otthonában nem érintik többé. Nem ujjal zárják le a szemét, hanem lefűjják, lelehelgetik. Aztán a halottasház, a recsegő kavicsjárdával, fenn szürke felhők, elektromos hordágy, úgy lehet irányítani, mint egy elemes gyerekautót, távkapcsolóval. Most már nincsenek Bécsben sírásók. Illetve koporsóleeresztők. Nincsenek, mert gép működik helyettük, csigák, csörlők, huzalok és elektromos földbedobó kar, hogy a kesztyűs özvegyek, a kisgyerekek ne koszolják össze a kezüket. Renáta meghalt, és nem érintették többé, mi lesz a diófákkal, és az a rengeteg fénykép, a seregélyek, az őszi séták.

A temetés után felhívtam Doktor Feketefekete feleségét, aki, ahogy szokta, előbb az ölére engedte a kagylót, s csak utána hallgatta meg, mit mondok. Szinte láttam, hogy bólogat, hogy a szemét könny futja el, amikor elmondom neki, hogy a temetés után nyomban elmentem császármarzsát enni, három óriási tányér, egy bödön csipkebogyólekvár, és most rosszul vagyok, és nincs gyógyszer, mert Renáta nem él már, és Bécsben nem lehet grúz konyakot kapni.

Élet és Irodalom, 2008. április 11.

(Szív Ernő [Darvasi László] 1962-ben született Törökszentmiklóson. Prózát ír. József Attila-díjas.)